

Sarajevo, 07.11.2016. godine

SEDMIČNI PREGLED KRETANJA NA GLOBALNIM FINANSIJSKIM TRŽIŠTIMA
31.10.2016.- 04.11.2016.

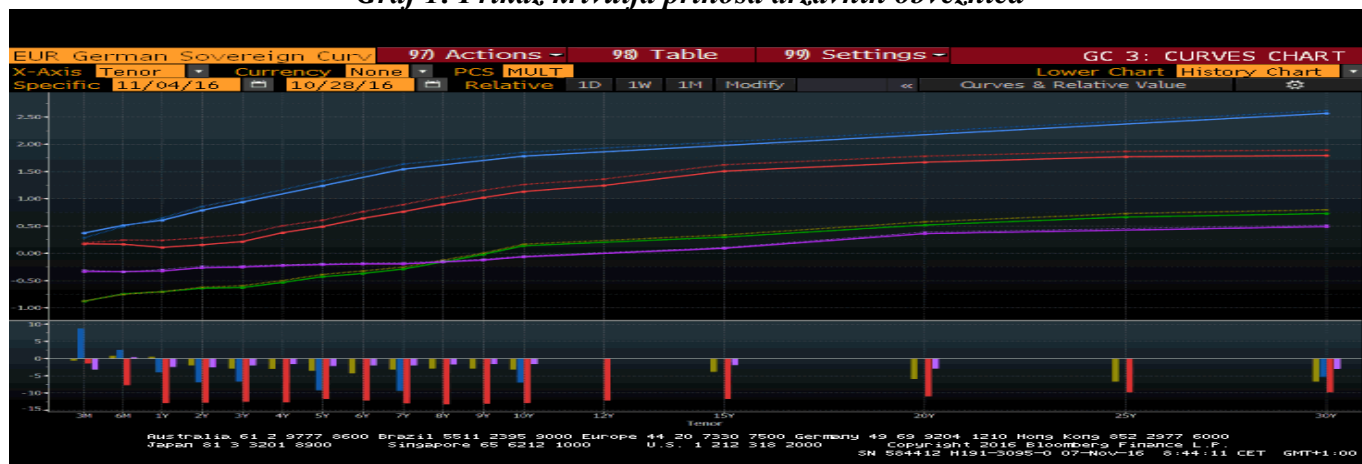
Tabela 1: Prikaz kretanja prinosa na državne obveznice

Prinosi	Eurozona			SAD			Velika Britanija			Japan		
	28.10.16	-	4.11.16	28.10.16	-	4.11.16	28.10.16	-	4.11.16	28.10.16	-	4.11.16
2 godine	-0,62	-	-0,64	0,85	-	0,78	0,29	-	0,16	-0,24	-	-0,26
5 godina	-0,39	-	-0,43	1,32	-	1,23	0,61	-	0,49	-0,18	-	-0,21
10 godina	0,17	-	0,14	1,85	-	1,78	1,26	-	1,13	-0,04	-	-0,06

Tabela 2: Prikaz kretanja prinosa na njemačke Bubillove

Dospijeće	Prinosi		
	28.10.16	-	4.11.16
3 mjeseca	-0,876	-	-0,882
6 mjeseci	-0,756	-	-0,749
1 godina	-0,679	-	-0,659

Graf 1: Prikaz krivulja prinosa državnih obveznica

Graf prikazuje krive prinosa Njemačke (zeleno), SAD (plavo), Velike Britanije (crveno) i Japana (ljubičasto) za periode od 3 mjeseca do 30 godina na dane 04.11.2016. godine (pune linije) i 28.10.2016. godine (isprekidane linije). Na donjem dijelu grafa je prikazana razlika između vrijednosti odgovarajućih prinosa na navedene datume.

EUROZONA

Rasprodaja obveznica na globalnom nivou, pod uticajem špekulacija o mogućnosti smanjenja obima kvantitativnih olakšica centralnih banaka se odrazila na blagi rast prinosa sigurnijih obveznica eurozone, pa je tako u utorak prinos desetogodišnjih njemačkih obveznica dostigao najviši nivo od 4. maja ove godine. Znatno veći dnevni rast 9-10 baznih poena zabilježile su obveznice Italije i Španije istog dospelja. Do kraja sedmice prinosi su bilježili volatilno kretanje zbog neizvjesnosti oko izbora u SAD-u, s jedne strane, te zbog smanjenih očekivanja da će BoE do kraja ove godine smanjivati referentnu kamatnu stopu, s druge strane. Posmatrano na sedmičnom nivou, prinosi sigurnijih obveznica eurozone su zabilježili blagi pad.

U mjesečnom biltenu ECB-a je navedeno da bi privreda eurozone trebalo da nastavi da bilježi rast umjerenim i stabilnim tempom, ali da su rizici po izgled rasta i dalje postojani, a najviše pod uticajem slabog globalnog privrednog rasta i političke neizvjesnosti. Ovaj bilten navodi da se očekuje da će potrošnja i zaposlenost nastaviti da bilježe rast, kao i da bi oporavak poslovnih investicija trebalo da bude nastavljen i poslije narednog kvartala. Nakon objavljenih finalnih podataka PMI indeksa za oktobar, iz

Markita je saopšteno da oni signaliziraju blagi rast GDP-a od 0,3% u četvrtom kvartalu, odnosno isti nivo rasta zabilježen u prethodna dva kvartala, uprkos naporima ECB-a da stimuliše privredu.

Njemačka je emitovala desetogodišnje obveznice po prinosu od 0,12%, što je znatno više od -0,03%, koliko je prinos iznosio na prethodnoj aukciji održanoj prije mjesec dana. Po većim prinosima Španija je emitovala petogodišnje (0,149%), desetogodišnje (1,208%) i petnaestogodišnje (1,558%), a Francuska desetogodišnje (0,46%) i petnaestogodišnje (1,05%) obveznice. Francuska je po rekordno niskim prinosima emitovala tromjesečne (-0,731%), šestomjesečne (-0,678%) i jednogodišnje (-0,635%) trezorske zapise. Belgija je emitovala tromjesečne (-0,741%) i šestomjesečne (-0,716%) trezorske zapise.

Tabela 3: Kretanje ekonomskih indikatora za eurozonu

Red.br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	GDP – EZ (kvartalno) prelim.	III kvartal	0,3%	0,3%	0,3%
2.	Stopa inflacije – EZ (prelim.)	OKT	0,5%	0,5%	0,4%
3.	Stopa inflacije – Italija (prelim.)	OKT	0,1%	-0,1%	0,1%
4.	PMI indeks radnointenzivnog sektora – EZ	OKT	53,3	53,5	52,6
5.	Maloprodaja – Njemačka (G/G)	SEP	1,5%	0,4%	3,8%
6.	Maloprodaja – Španija (G/G)	SEP	3,3%	3,2%	3,3%
7.	Stopa nezaposlenosti – EZ	SEP	10,0%	10,0%	10,0%
8.	Stopa nezaposlenosti – Italija (prelim.)	SEP	11,4%	11,7%	11,5%
9.	Stopa nezaposlenosti – Belgija	SEP	-	8,0%	8,2%
10.	Promjena broja nezaposlenih – Španija (u '000)	OKT	77,0	44,7	22,8
11.	PMI kompozitni indeks – EZ (G/G)	OKT	53,7	53,3	52,6
12.	Proizvođačke cijene – EZ (G/G)	SEP	-1,7%	-1,5%	-1,9%

SAD

Na sjednici FOMC-a, završenoj 02.11.2016. godine, nije bilo izmjene monetarne politike, te je referentna kamatna stopa, u skladu s očekivanjima, zadržana u rasponu od 0,25% do 0,50%. Ova odluka nije donesena jednoglasno, jer su predsjednica FED-a iz Kansas Sitija, George i predsjednica FED-a iz Klivlenda, Mester, glasale za promptno povećanje referentne kamatne stope. U saopštenju koje je objavljeno nakon ovog sastanka navedeno je da su se u proteklom periodu pojačale osnove za povećanje referentne kamatne stope od proteklog sastanka, te su članovi ovog tijela odlučili da sačekaju još dokaza o progresu američke privrede ka ciljanom nivou stope inflacije i pune zaposlenosti na tržištu rada. Pored toga, navedeno je da je inflacija povećana u odnosu na ranije periode ove godine.

Prinosi američkih obveznica su tokom protekle sedmice zabilježili smanjenje za sedam do devet baznih poena u odnosu na prethodnu sedmicu. Najveći uticaj na ovakvo kretanje prinosa američkih obveznica ima neizvjesnost oko rezultata predsjedničkih izbora u SAD-u, koji se održavaju tokom ove sedmice. Tokom protekle sedmice objavljen je značajan broj ekonomskih podataka, koji upućuju na blago ubrzanje rasta stope inflacije i solidno poboljšanje stanja na domaćem tržištu rada. Pokazatelj inflacije, koji isključuje cijene energenata i prehrambenih proizvoda, tokom septembra je zadržan na nivou od 1,7%, koliko je i očekivano.

Predsjednik FED-a iz Atlante, Lockhart, izjavio je da su podaci s tržišta rada za oktobar solidni i da je nastavljen progres tržišta rada prema FED-ovom cilju. On je, takođe, naveo da će povećanje referentne kamatne stope u naredne dvije godine biti postepeno, s obzirom na to da ekonomija bilježi umjeren nivo ekonomskog rasta od oko 2,0%.

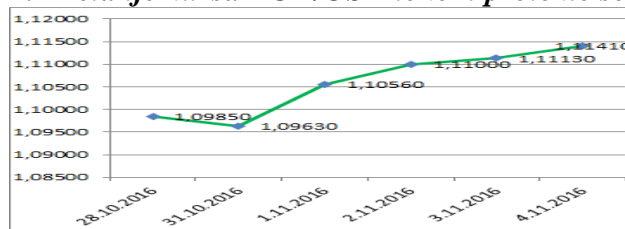
Tabela 4.: Kretanje ekonomskih indikatora za SAD

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	PCE deflator (G/G)	SEP	1,2%	1,2%	1,0%
2.	Indeks fabričkih porudžbina (M/M)	SEP	0,2%	0,3%	0,4%
3.	Stopa nezaposlenosti	OKT	4,9%	4,9%	5,0%
4.	Promjena broja zaposlenih u nefarmerskom sektoru	OKT	173.000	161.000	191.000

5.	Promjena broja zaposlenih u privatnom sektoru	OKT	170.000	142.000	188.000
6.	Promjena broja zaposlenih u sektoru radnointenziv. proizv.	OKT	-4.000	-9.000	-8.000
7.	Inicijalni zahtjevi nezaposlenih za pomoć	29. OKT	256.000	265.000	258.000
8.	ISM indeks prerađivačkog sektora	OKT	51,7	51,9	51,5
9.	PMI indeks prerađivačkog sektora	OKT	53,2	53,4	51,5
10.	ISM indeks uslužnog sektora	OKT	56,0	54,8	57,1
11.	PMI indeks uslužnog sektora	OKT	54,8	54,8	52,3

USD je tokom protekle sedmice deprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EUR/USD povećan sa nivoa od 1,0985 na nivo od 1,1141.

Graf 2: Kretanje kursa EUR/USD tokom protekle sedmice

VELIKA BRITANIJA

Viši sud u Londonu presudio da je potrebno formalno odobrenje Parlamenta za pokretanje člana 50. Ugovora o EU kojim se formalno istupa iz EU. Vlada je saopštila da će na ovu odluku uložiti žalbu. Održana je sjednica MPC BoE na kojoj nije došlo do promjene u monetarnoj politici zemlje, te je program kvantitativnih olakšica zadržan na istom nivou (kupovina 435 milijardi GBP državnih obveznica, kao i 10 milijardi GBP korporativnih obveznica), kao i nivo referentne kamatne stope, koja iznosi 0,25%. Iz BoE je saopšteno da će se uticaj deprecijacije GBP na inflaciju pokazati kao privremen. Takođe, primjećeno je značajan rast inflatornih očekivanja, te je istaknuto da će se njihovo kretanje pažljivo pratiti. Iz BoE je, takođe, saopšteno da su potrošačka potrošnja, kao i tržište nekretnina, tokom augusta bili snažniji nego što se očekivalo, te ovi podaci zajedno s jačanjem izvoza, što je rezultat deprecijacije GBP, utiču na revidiranje očekivanog ekonomskog rasta za 2017. godinu na 1,4% s prethodnih 0,8%. Ipak, očekivanje ekonomskog rasta za 2018. godinu je revidirano na niže nivoe, na 1,5%, dok se za 2019. godinu očekuje rast od 1,6%, što je, takođe, niže u odnosu na august. Prognoze inflacije ukazuju da bi ona mogla dostići vrhunac koji bi mogao iznositi preko 2,8% u prvoj polovini 2018. godine, nakon čega bi trebao uslijediti postepeni pad.

Krajem sedmice premijerka Velike Britanije, May, obratila se EU liderima i tom prilikom je izjavila da je uvjeren da će odluka suda, koja bi mogla odložiti napuštanje Velike Britanije iz EU bloka, biti poništena, te je istakla da će se ona držati prethodnog plana o napuštanju EU.

Tokom protekle sedmice guverner BoE, Carney, prekinuo je špekulacije oko moguće ostavke na ovu poziciju. Carney je uputio pismo ministru finansija, Hammond, u kojem je istakao da je počastvovan da se na ovoj poziciji nađe duže nego što je inicijalno namjeravao, i to na način da mandat produži do juna 2019. godine, što je sredina u odnosu na period kada je imao namjeru napustiti ovu poziciju (2018. godina) i u odnosu na period do 2021. godine, koliko ima pravo da se na ovoj poziciji zadrži. Carney je istakao da se nada da, sada kada je Velika Britanija izglasala napuštanje EU, njegova odluka daje doprinos u normalizaciji prelaza na nove odnose s EU.

Tabela 5: Kretanje ekonomskih indikatora za UK

Red. br.	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Neto potrošački krediti (u mlrd GBP)	SEP	3,0	3,2	3,1
2.	Broj odobrenih hipotekarnih kredita	SEP	61.500	62.900	61.00
3.	Monetarni agregat M4 (G/G)	SEP	-	6,2%	5,4%
4.	PMI radnointenzivni sektor	OKT	54,5	54,3	55,5
5.	Nationwide cijene kuća (G/G)	OKT	4,9%	4,6%	5,3%
6.	PMI građevinski sektor	OKT	51,8	52,6	52,3
7.	PMI uslužni sektor	OKT	52,5	54,5	52,6
8.	PMI kompozitni indeks	OKT	53,5	54,8	53,9

Tokom protekle sedmice GBP je aprecirala u odnosu na EUR i u odnosu na USD. Kurs EUR/GBP je zabilježio pad s nivoa od 0,90043 na nivo od 0,89001, dok je kurs GBP/USD povećan sa nivoa od 1,2185 na nivo od 1,2517.

JAPAN

Protekle sedmice je održana sjednica MPC BoJ na kojoj, u skladu s očekivanjima, nije došlo do promjena u aktuelnoj monetarnoj politici. Referentna kamatna stopa je zadržana na nepromijenjenom nivou od -0,10%, dok će nivo prinosa na desetogodišnje obveznice Japana i dalje biti ciljan ka 0,0%. BoJ će nastaviti s monetarnim olakšicama u sumi od 80 biliona JPY godišnje. BoJ je revidirala očekivanja temeljne inflacije za 2017. godinu na 1,5% godišnje s prethodnih 1,7%, dok je za 2018. godinu ovaj podatak revidiran na 1,7% s prethodnih 1,9%. Istovremeno, zadržano je očekivanje da će se ekonomija umjereno oporavljati kako izvoz i potrošnja budu jačali.

Guverner BoJ, Kuroda, signalizirao je da će se BoJ i dalje fokusirati na kupovinu državnih obveznica, te je istakao da je malo vjerovatno da će BoJ kupovati i municipalne obveznice, s obzirom na relativno malo tržište istih.

Tabela 6: Kretanje ekonomskih indikatora za Japan

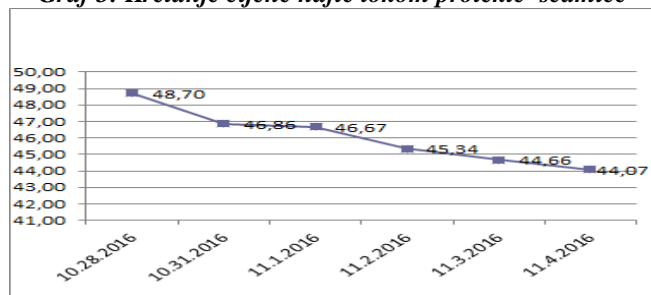
	Ekonomski indikator		Očekivanje	Stvarno stanje	Prethodni period
1.	Monetarna baza (G/G)	OKT	-	22,1%	22,7%
2.	Industrijska proizvodnja (G/G) P	SEP	1,9%	0,9%	4,5%
3.	Maloprodaja (G/G)	SEP	-1,8%	-1,9%	-2,2%
4.	PMI indeks radnointenzivne proizvodnje F	OKT	-	51,4	50,4
5.	PMI indeks uslužnog sektora	OKT	-	50,5	48,2
6.	PMI kompozitni indeks	OKT	-	51,3	48,9
7.	Porudžbine građevinskog sektora (G/G)	SEP	-	16,3%	13,8%
8.	Indeks potrošačkog povjerenja	OKT	42,6	42,3	43,0
9.	Prodaja automobila (G/G)	OKT	-	0,8%	3,7%

JPY je tokom protekle sedmice aprecirao u odnosu na EUR, te je kurs EUR/JPY zabilježio smanjenje s nivoa od 115,06 na nivo od 114,87. JPY je aprecirao i u odnosu na USD, te je kurs USD/JPY smanjen s nivoa od 104,74 na nivo od 103,12.

NAFTA I ZLATO

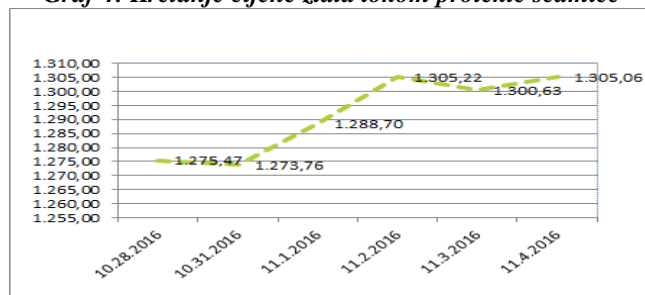
Cijena jednog barela sirove nafte je na otvaranju njujorške berze u ponedjeljak iznosila 48,70 USD (44,33 EUR). Tokom protekle sedmice cijena ovog energenta je bilježila smanjenje, koje je uzrokovano špekulacijama o tome da zemlje članice OPEC-a neće uspjeti da postignu konačan dogovor o smanjenju obima proizvodnje nafte i zadržavanju proizvodnje u rasponu od 32,5 do 33,0 miliona barela nafte dnevno, duži vremenski period. Predstavnici Iraka, Irana, Libije i Nigerije su svojim izjavama signalizirali da njihove zemlje nisu spremne na smanjenje obima proizvodnje nafte. Doprinos smanjenju cijene dala je i informacija da su u prethodnoj sedmici američke zalihe sirove nafte povećane za 14,4 miliona barela, što je značajno veći rast od očekivanog povećanja za 1 milion barela. Neravnoteža između ponude i tržanje za ovim energentom je i dalje najznačajniji faktor koji utiče na kretanje cijene nafte, koja je na zatvaranju tržišta u petak iznosila 44,07 USD (39,56 EUR) po jednom barelu, što je najniži nivo u posljednjih mjesec i po dana. Na sedmičnom nivou cijena nafte je smanjena za 9,51%, što je najveće smanjenje od januara ove godine.

Graf 3: Kretanje cijene nafte tokom protekle sedmice

Na otvaranju londonske berze u ponedjeljak cijena jedne fine unce zlata je iznosila 1.275,47 USD (1.161,10 EUR). Početkom protekle sedmice učesnici na tržištu zlata su bili u iščekivanju rezultata sastanka FOMC-a. Tokom utorka i srijede, cijena ovog plemenitog metala je bilježila značajan rast, pod uticajem političke neizvjesnosti u SAD-u, dok je smanjenje cijene zlata u četvrtak bila reakcija na objavljivanje rezultata sastanka FOMC-a. Ovaj sastanak je završen u srijedu, nakon zatvaranja londonske berze, te na njemu nije bilo promjene monetarne politike, što je i očekivano. Ipak, na osnovu saopštenja objavljenog nakon ovog sastanka, analitičari su procijenili da bi FOMC na decembarskom sastanku mogao povećati referentnu kamatnu stopu, ukoliko stopa inflacije nastavi da bilježi rast, te ako ostali ekonomski podaci nastave da se kreću ranijim očekivanim smjerom. Najveći doprinos prošlosedmičnom povećanju cijene zlata dala je neizvjesnost oko rezultata predsjedničkih izbora u SAD-u, koji se održavaju tokom ove sedmice. Na zatvaranju tržišta u petak cijena zlata je iznosila 1.305,06 USD (1.171,40 EUR) po jednoj finoj unci.

Graf 4: Kretanje cijene zlata tokom protekle sedmice

Pripremili:
Služba Front Office
Odjeljenje za bankarstvo

Odricanje od odgovornosti (Disclaimer)

Navedeni pregled kretanja je zasnovan na eksternim izvorima i ne sadrži bilo kakve komentare, procjene i stavove CBBiH. Centralna banka ne može garantovati njihovu tačnost i ne snosi odgovornost za direktnu ili indirektnu štetu koja može nastupiti kao posljedica korištenja ili nemogućnosti korištenja informacija, materijala ili sadržaja, ili za posljedice odluka donesenih na bazi njih.